

Α Π Ο Σ Π Α Σ Μ Α

Από το πρακτικό τής υπ' αριθμ. -21/2020- συνεδρίασης του Δημοτικού Συμβουλίου Ήλιδας.

Αριθμός απόφασης: 219/2020

ΘΕΜΑ: «Κατάθεση φακέλου στην Επιτροπή αναγνώρισης μαρτυρικών πόλεων & χωριών τού Υπουργείου Εσωτερικών από τα εγκλήματα των ναζί την περίοδο της κατοχής, προς αναγνώριση των χωριών Κεραμιδιά και Δάφνη, ως 'Μαρτυρικά'»

Στην Αμαλιάδα, σήμερα, στις 10 Νοεμβρίου 2020, ημέρα Τρίτη, συνήλθε, δια περιφοράς, σε τακτική συνεδρίαση το Δημοτικό Συμβούλιο Ήλιδας, με ώρα έναρξης 20.00' και λήξης τής συνεδρίασης 22.00', κατόπιν της υπ' αριθμ. 21/26238/6.11.2020 έγγραφης πρόσκλησης του Προέδρου, η οποία επιδόθηκε νόμιμα και εμπρόθεσμα σε όλα τα μέλη τού Συμβουλίου και στον Δήμαρχο, και δημοσιεύθηκε, σύμφωνα με το άρθρο 67 του Ν.3852/2010.

- Η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε διά περιφοράς (μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου και φαξ), σύμφωνα με τις διατάξεις τού άρθρ. 10 τής από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (ΠΝΠ) «Κατεπείγοντα μέτρα αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών της εμφάνισης του κορωνοϊού Covid-19 και της ανάγκης περιορισμού της διάδοσής τους» (ΦΕΚ Α' 55), και τού άρθρου 184 «Ρύθμιση θεμάτων σύγκλησης δημοτικών και περιφερειακών συμβουλίων» του Ν. 4635/19, με απαιτούμενη συμμετοχή τουλάχιστον των δύο τρίτων των μελών τού δημοτικού συμβουλίου.

Στη συνεδρίαση δήλωσαν συμμετοχή ο Δήμαρχος κ. Γιάννης Λυμπέρης και 31 δημοτικοί σύμβουλοι, σε σύνολο «33», ως εξής:

1. Παπαδόπουλος Βασίλειος -Αντιδήμαρχος Δ.Ε Πηνείας.	16. Χριστοδουλόπουλος Χρήστος [επικεφαλής παράταξης μείζονος αντιπολίτευσης ΗΛΙΔΑ ΝΕΑ ΜΕΡΑ]
2. Νικολόπουλος Χρήστος - Αντιδήμαρχος Διοικητικών Υπηρεσιών	17. Μαρτζάκη Θεώνη
3. Φουντάς Αθανάσιος - Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών	18. Αναγνωστόπουλος Κωνσταντίνος
4. Χριστοφόρου Ευάγγελος - Αντιδήμαρχος Καθαριότητας Ηλ/σμού & Πρασίνου	19. Τσεριώνης Κωνσταντίνος
5. Παπαδάκος Ανδρέας	20. Παπαγιαννόπουλος Γεράσιμος- Αντιπρόεδρος
6. Μπούρας Αβραάμ	21. Ανδρουτσόπουλος Ανδρέας
7. Ζαχαρόπουλος Βασίλειος	22. Αμπού Χάντμπα Μισέλ
8. Κοτσαύτη-Παπαζαφειροπούλου Αλεξάνδρα	23. Αθανασόπουλος Ιωάννης
9. Πατρινός Αντώνιος - Πρόεδρος	24. Τσαούσης Διονύσιος
10. Μπακέλλας Γεώργιος	25. Γκουβίτσα Σταυρούλα
11. Σταυροπούλου Γιαννούλα -Γραμματέας	26. Ευσταθόπουλος Ηλίας
12. Αστερής Ευγένιος - Αντιδήμαρχος Οικονομικών Υπηρεσιών	27. Μαυρίκος Παναγιώτης
13. Παλυβός Χρήστος	28. Κολόσακας Άγγελος [επικεφαλής παράταξης ΛΑΪΚΗ ΣΥΣΠΕΙΡΩΣΗ ΗΛΙΔΑΣ]
14. Γεωργόπουλος Αθανάσιος	29. Λοχοβίτης Νικόλαος
15. Παναγιωτάρας Παναγιώτης	30. Κράλλης Δημήτριος [επικεφαλής παράταξης ΗΛΙΔΑ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΙΔΕΩΝ]
	31. Κράλλης Γεώργιος

Απόντες/Απούσες

(Οι οποίοι/ες δεν δήλωσαν συμμετοχή αν και κλήθηκαν νόμιμα)

1. Ντάνασης Χαράλαμπος 2. Παναγόπουλος Χρήστος-Ανεξάρτητος δ.σ.

Κατόπιν τούτου, ο Πρόεδρος διαπίστωσε ότι υπάρχει νόμιμη απαρτία και κήρυξε την έναρξη της συνεδρίασης.

Η δημοτική υπάλληλος Αντωνία Γιαννοπούλου τήρησε τα πρακτικά

Έχει τεθεί υπόψη των συμβούλων η εισήγηση του Δήμαρχου κ. Λυμπέρη, για κατάθεση φακέλου στην Επιτροπή χαρακτηρισμού Μαρτυρικών πόλεων και χωριών, η οποία αναφέρει τα εξής:

«Σύμφωνα με το σχετικό ΦΕΚ (59/Α΄) που δημοσιεύτηκε στις 12 Μαρτίου 2020, η Κοινότητα Γερακίου, μετά από απόφαση της αρμόδιας Επιτροπής τού Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία συστάθηκε βάσει του άρθρου 18 παρ. 5 του Ν. 2503/1997, χαρακτηρίζεται ως “μαρτυρικό χωριό” γιατί υπέστη «μεγάλες καταστροφές σε ανθρώπινες ζωές και σε υλικές ζημιές κατά την αντίσταση εναντίον των δυνάμεων κατοχής 1941-1944». Αυτό αναφέρεται στο Προεδρικό Διάταγμα (32/20 Π.Δ.) που υπεγράφη από τον τότε Πρόεδρο της Δημοκρατίας κ. Προκόπη Παυλόπουλο και τον νυν Υπουργό Εσωτερικών κ. Παναγιώτη Θεοδωρικάκο.

Παρ’ όλα αυτά, η Επιτροπή του Υπουργείου Εσωτερικών, μετά την εξέταση του φακέλου που είχε αποσταλεί με την 321/2018 Απόφαση Δημοτικού Συμβουλίου Ήλιδας, προχώρησε σε μερική ικανοποίηση του αιτήματος, καθώς αναγνώρισε ως “μαρτυρικό χωριό” μόνο την Κοινότητα του Γερακίου.

Εξετάζοντας όσα στοιχεία κατάφερε το Γραφείο Δημάρχου να συλλέξει από την προηγούμενη κατάθεση του φακέλου, αξιολόγησε πως πρέπει να αποσταλεί εκ νέου το αίτημα, με συμπληρωματικό στοιχείο το βιβλίο τού Ιστορικού και Γλωσσολόγου, Γεωργίου Ντελόπουλου «Κεραμιδιά ΗΛΕΙΑΣ, Χθες Σήμερα Αύριο», (Έκδοση Συλλόγου κεραμιδιωτών Αθήνας “Αγία Μαρίνα”, Αθήνα 2000).

Σε αυτή την έκδοση, υπάρχει ειδικό κεφάλαιο με τίτλο «Η ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ ΤΗΣ 18^{ης} ΙΟΥΛΙΟΥ 1944» (σ.σ 97- 114), στο οποίο γίνεται εκτενής περιγραφή στα συμβάντα της 18^{ης} Ιουλίου 1944, βασισμένη σε δύο βασικές πηγές:

α) την καταγραφή τού τότε Δημάρχου Πύργου Τάσου Καζάζη, στο βιβλίο του «Οι Γερμανοί στην Ηλεία», για τον φόνο δύο Γερμανών στρατιωτών στη Δάμιζα- Κεραμιδιά και τρομακτικά αντίποινα (σ.σ. 102-104):

«Φόνος δύο Γερμανών στρατιωτών
στη Δάμιζα - Κεραμιδιά και τρομακτικά αντίποινα

(Από την καταγραφή του τότε δημάρχου Πύργου Τάσου Καζάζη 1943 - 50, στο βιβλίο του)

Στις 11 Ιουλίου 1944, την επόμενη της ορκωμοσίας μου ως Δήμαρχου, ανέχωρησα στην Αθήνα για δημοτικά και επισιτιστικά θέματα και κατά το διάστημα της εκεί παραμονής μου, μια ανταρτική ομάδα του συγκροτήματος Πηνείας σκότωσε, στις 17 αυτού του μηνός, δύο Γερμανούς στρατιώτες στην περιοχή των χωριών Κεραμιδιάς και Δάμιζας, λίγα χιλιόμετρα από την Αμαλιάδα.

Η αντίδραση των Γερμανών υπήρξε τρομακτική: Την άλλη μέρα, 18 Ιουλίου επέδραμαν στα δύο αυτά χωριά και σκόρπισαν στο πέρασμά τους το θάνατο και την ερήμωση. Όλους όσους κατοίκους βρήκαν μέσα και γύρω από αυτά, τους εξετέλεσαν επί τόπου χωρίς καμία διαδικασία! Σκότωσαν με αδυσώπητη σκληρότητα, αδιακρίτως φύλου και ηλικίας, όσους εύρισκαν στα σπίτια και όσους κυνηγημένους από τα χωριά τους συναντούσαν στους δρόμους και στα χωράφια, καίγοντας συγχρόνως και τα σιτηρά που την εποχή εκείνη βρίσκονταν στα αλώνια. Ευτυχώς ότι οι περισσότεροι είχαν εγκαίρως απομακρυνθεί από το φόβο των αντιποίνων και έτσι περιορίστηκε το κακό σε 33 άτομα που δεν κατόρθωσαν ή δεν είχαν πρόνοια να απομακρυνθούν.

Με θηριώδη και ανατριχιαστική απανθρωπιά εξετέλεσαν τον Γεώργιο Λιακόπουλο από το πλησίον χωριό Δαφνιώτισσα, που τον βρήκαν στο δρόμο: Έβαλαν φωτιά σε μια στοίβα δεμάτια από σιτηρά, που ήταν σε ένα χωράφι, τον έριξαν ζωντανό (!) μέσα στη φωτιά και εκάη μαζί με τα σιτηρά. Την 80χρονη γραία Ευγενία σύζυγον Αριστ. Μπουντουβή την σκότωσαν και κατόπιν την έρριψαν στη φωτιά. Καταλύοντας κάθε ηθικό νόμο εκόρεσαν τα πρωτόγονα αιμοχαρή ένστικτά τους με το σκοτωμό μικρών παιδιών που ανίδα και ανέμελα έπαιζαν στο δρόμο, όπως την Παρασκευή Νικ. Ανδριοπούλου 9 χρονών, τον Νικόλαο Β. Παναγιωτοπούλου 12 και την Μαγδαληνή Β. Παναγιωτοπούλου 9. Ακόμη δε και το νήπιον Γιαννούλα Διον. Ασημακοπούλου 3 χρονών! Και έφυγαν μόνο αφού ολοκλήρωσαν το εγκληματικό όργιο με το κάψιμο 150 περίπου σπιτιών στα δύο χωριά.

Έτσι η ενέργεια των ανταρτών του φόνου των δύο Γερμανών στρατιωτών, επέσυρε τρομακτικά αντίποινα και είχε δραματικό επίλογο. Επληρώθη με βαρύ, βαρύτατο τίμημα και έκλεισε με τραγικό απολογισμό εις βάρος τόσων αθώων θυμάτων - αλλοίμονο αθώους! - που έγιναν λεία της πωρώσεως και της ωμής μανίας του κατακτητού, σε πιστή εφαρμογή της διαταγής που χωρίς κανένα ηθικό δισταγμό υπέγραψε και εξέδωσε την 16 - 9 - 1941 ο αρχηγός της Ανωτάτης Γερμανικής Διοικήσεως στρατάρχης Κάιτελ και η οποία διελάμβανε επί λέξει: «Σε αντίποινα δια τον φόνο κάθε Γερμανού στρατιώτου να επιβάλλεται η ποινή του θανάτου σε 50 ή 100 Κομμουνιστάς (Σ.σ. Έτσι αποκαλούν τους μη «Ναζιστάς»). Ο τρόπος της εκτελέσεως θα κάμη εντονότερο τον εκφοβισμό».

Οδυνηρή απόδειξις της χαμηλής ηθικής στάθμης του Πολιτισμού του 3^{ου} Ράιχ. Απουσίαζα, όπως είπα, τις ημέρες εκείνες στην Αθήνα. Ίσως... ίσως η παρουσία μου εδώ να συνέβαλε στην αποτροπή του τραγικού συμβάντος, υπό την προϋπόθεση βεβαίως ότι θα ελάμβανα εγκαίρως γνώση και θα είχα τα χρονικά περιθώρια που θα απαιτούσα οι δυνατότητες των ενεργειών μου.

Μετά την επίστροφή μου, επεδίωξα να συναντήσω τον Οσάν, στον οποίο εξέφρασα την βαθύτατην οδύνην και τα παράπονά μου για το ανωτέρω αποτρόπαιον έγκλημα, το οποίο επλήρωσαν με τη ζωή τους τόσες αθώες ψυχές και μου απάντησε ότι υποχρεώθη να συμμορφωθεί προς την εντολήν της ανωτάτης Διοικήσεως... (!)».

και Β) το απόσπασμα του περιοδικού ΛΥΚΑΥΓΕΣ, τεύχος 1, Μάρτιος 1988 και από διάφορες συνεντεύξεις Κεραμιδιωτών (σ.σ. 105-110):

17 Ιουλίου 1944. Η Κεραμιδιά γιόρταζε την Αγία Μαρίνα. Ήταν μεγάλη ημέρα για όλους τους τότε Κεραμιδιώτες, έμελλε όμως να είναι και σημαδιακή. Δεν ήρθαν μουσαφिरαίοι και όργανα. Δεν ακούστηκαν τραγούδια, ούτε χόρεψαν οι Κεραμιδιώτες τσάμικο και καλαματιανό. Οι Γερμανοί είχαν απαγορέψει τέτοιες εκδηλώσεις. Παντού σιωπή.

Μια διμοιρία των Γερμανών με πλήρη οπλισμό ανήμερα της Αγίας Μαρίνας, πέρασε από το χωριό ερχόμενη από την πάνω Πηνεΐα κάνοντας περιπολία.

Οι διμοιρίες αυτές - περίπολοι - ήταν ο φόβος και ο τρόμος των χωρικών. Σκότωναν χωρίς δισταγμό, έκαιγαν τα σπίτια όσων είχαν σχέση με το ΕΑΜ, έκαιγαν εξοχικά και σπαρτά. Στο χωριό Αγραπιδοχώρι, είχαν φτάσει στο σημείο να κάψουν και κουβέλια και μελίσσια.

Οι Γερμανοί αυτοί, αφού έκαναν βόλτα στο χωριό ερευνώντας και ελέγχοντας τα πάντα, πήραν ό,τι τρόφιμα χρειάστηκαν κάνοντας και μιας μορφής “πλιάτσικο”, αναχώρησαν κάποια στιγμή για τη βάση τους στην Αμαλιάδα. Πριν φύγουν για την Αμαλιάδα χωρίστηκαν σε δύο ομάδες. Η μια ομάδα τράβηξε το δημόσιο δρόμο και διαμέσου των χωριών Δάφνης και Χαβαρίου έφτασε στην Αμαλιάδα. Η άλλη ομάδα θέλησε να ακολουθήσει τον άλλο δρόμο, μέσω του χωριού Κρυονέρι (Λόπεσι). Την πορεία της δεύτερης ομάδας των Γερμανών παρακολουθούσαν κάποιοι αντάρτες από τη θέση “Αγία Παρασκευή”, όπου βρίσκονταν. Λίγο πριν από το Κρυονέρι και στη θέση “Μαυρόχωμα”, οι αντάρτες επιτέθηκαν στους Γερμανούς. Το αποτέλεσμα ήταν να σκοτωθούν δύο Γερμανοί στρατιώτες, να τραυματιστούν άλλοι δύο και από τους αντάρτες να πληγωθεί μόνο ένας.

Μετά από αυτή τη συμπλοκή οι διασωθέντες Γερμανοί μαζί με τους τραυματίες τους, τράπηκαν σε φυγή για την Αμαλιάδα, αλλά ακολουθώντας διαφορετικό δρόμο από αυτόν μέσω Κρυονερίου. Αυτό έγινε γιατί φοβήθηκαν ότι θα υπήρχε και άλλη ενέδρα στη διαδρομή αυτή μέσα στο πυκνό τότε πευκοδάσος.

Το επόμενο πρωινό, 18 Ιουλίου 1944, ολόκληρη στρατιά Γερμανών ανέβηκαν από την Αμαλιάδα στην Κεραμιδιά, με στόχο την ανελέητη εκδίκηση. Τότε ο σκοπός που φύλαγε στο χωριό μόλις είδε τους Γερμανούς φώναξε σαν τελάλης: “Γερμανοί στο Καλπάκι”. Σε λίγο οι Γερμανοί έστησαν το βαρύ οπλισμό τους, όλμου, πυροβόλα και πολυβόλα στα αλώνια των Ρουτσαίων στα Χάνια και άρχισαν να χτυπούν την Κεραμιδιά.

Εν τω μεταξύ κάποιοι από τους παραπάνω Γερμανούς πήγαν πίσω στη θέση “Μαυρόχωμα” προκειμένου να παραλάβουν τους δύο νεκρούς συναδέλφους τους από την προηγούμενη ημέρα. Εκεί λέγεται ότι τους βρήκαν κακοποιημένους και γυμνούς. Τότε οι Γερμανοί οργίστηκαν ακόμα περισσότερο, γύρισαν πίσω στους υπόλοιπους που είχαν στρατοπεδεύσει όπως πάμε πριν την Κεραμιδιά, τους ανέφεραν τα γεγονότα και μια ώρα αργότερα άρχισε το χρονικό της μεγάλης σφαγής.

Όλος ο γερμανικός στρατός μπήκε στο χωριό και άρχισε την καταστροφή. Οι στρατιώτες του Χίτλερ έσφαζαν όποιον έβρισκαν μπροστά τους. Έκαιγαν τα σπίτια και άρπαζαν ό,τι πολύτιμο έβρισκαν. Έσφαξαν, έκαψαν και σκότωσαν 22 άτομα.

Στην αυλή του Τσιχλή έσφαξαν δύο παιδιά. Την Παρασκευούλα Ανδριοπούλου, 9 ετών και τον Νίκο Παναγιωτόπουλο, 11 ετών. Τα βρήκαν το ένα δίπλα στο άλλο, ο Σάκης Παναγιωτόπουλος και ο Πέτρος Στάμος. Τη Μέλπω Ανδριοπούλου, 35 περίπου ετών, την έσφαξαν στην εξοχή της στη θέση Κάμπος. Την Ευανθία Κουράφαλου, 80 ετών και τη Βασιλική Κωνσταντοπούλου, 75 ετών τις έσφαξαν ζωντανές μέσα στα σπίτια τους. Τη Μάρθα Μπουντουβή, 17 ετών, τη σκότωσαν στη θέση Μπότση αφού την κακομεταχειρίστηκαν. Τη Χριστοπούλου - Παναγιωτοπούλου, έγκυο 8 μηνών, και την κόρη της Μαγδαληνή, 5 ετών, την έσφαξαν στη θέση Μπότση και τις έριξαν σε μια γράνα. Μόλις ο άντρας της Βασίλης Παναγιωτόπουλος έμαθε τη σφαγή της οικογένειάς του πήδηξε από ένα ψηλό βράχο στη θέση Μπούκα και αυτοκτόνησε.

Ο Νίκος Παναγιωτόπουλος που βρέθηκε σφαγμένος στην αυλή του Τσιχλή, ήταν επίσης γιος του.

Την όμορφη Πασχαλία Παπαπροκοπίου (γυναίκα του τότε δασικού της περιοχής) ένας Γερμανός την έφερε βίαια σε ένα απομονωμένο λιοστάσι δίπλα στην εκκλησία Άγιος Νικόλαος και δίπλα στο σπίτι του Μπουντουβή, όπου όπως λέγεται, προσπάθησε να τη βιάσει και να σκοτώσει το παιδί της, που το είχε μαζί της. Τότε αυτή ενεργώντας σα Μπουμπουλίνα και σαν λέαινα μαζί, τον χτύπησε και μέχρι αυτός να συνέλθει το παιδί έτρεξε και σώθηκε. Ο άνανδρος όμως κατακτητής μετά από αυτό, τη σκότωσε αμέσως και την κακοποίησε.

Μέσα στο Μουζικαϊκό λαγκάδι, ο Σάκης Παναγιωτόπουλος βρήκε σκοτωμένους το Σπύρο Σπύρου, 45 ετών, τη γυναίκα του, 35 ετών, το γιο τους Αντώνη, 5 ετών, και τραυματισμένη την κόρη τους, που παρέδωσε στην καλύβα του Πέτρου Λαγκαδινού. Το κοριτσάκι τελικά σώθηκε. Το Γεώργιο Λιακόπουλο από τη Δαφνιώτισσα τον έκαψαν ζωντανό πάνω στη θημωνιά του σιταριού του. Την Ευγενία Μπουντουβή, 65 ετών, την έκαψαν στον φούρνο του σπιτιού της. Ακόμα έκαψαν ζωντανές, τη Φωτεινή Ασημακοπούλου, τη Μάρθα Δημητρακοπούλου και την Ευανθία Κουράφαλου. Κατακρεούργησαν σαν αρνί το Γιάννη Χόκια από τη Δαφνιώτισσα στη θέση Μαυρόχωμα. Τέλος, σκότωσαν τον Αριστοτέλη Ανδριόπουλο, 75 ετών, γιατί φυγάδευσε δυο νέες κοπέλες που είχαν πάρει ομήρους οι Γερμανοί, την Αλίκη και Φανή Κουράφαλου.

Στο υπόγειο του Μπουντουβή είχαν μαζέψει 35 - 40 γυναικόπαιδα και γέρους για να τα εκτελέσουν μετά το κάψιμο του χωριού. Σώθηκαν όμως την τελευταία στιγμή. Άλλοι λένε πως διέφυγαν ηρωικά από την πίσω πόρτα του υπογείου και άλλοι πως τους άφησε ένας Αυστριακός στρατιώτης, που έπειτα των σκότωσαν οι Γερμανοί. Το ίδιο έκανε και άλλος συμπατριώτης του Αυστριακός, στη σφαγή των

Καλαβρύτων (12 Δεκεμβρίου 1943), όταν άνοιξε την πόρτα του σχολείου, όπου είχαν αποκλείσει τα γυναικόπαιδα, σώζοντάς τα από το επικείμενο ολοκαύτωμά τους.

Στην Κεραμιδιά έκαψαν πάνω από 150 σπίτια, μέσα σε δύο περίπου ώρες. Οι Γερμανοί βιάζονταν να τελειώσουν, φοβούμενοι μήπως κατέβουν οι αντάρτες από την ορεινή Πηνεία και τους προλάβουν. Είχαν πάρει εκδίκηση για την ήττα τους από τους αντάρτες στο Μαυρόχωμα. Το θέαμα που άφησαν πίσω τους ήταν φρικιαστικό. Άνθρωποι αθώοι, σφαγμένοι. Γέροι απανθρακωμένοι. Όλα είχαν γίνει στάχτη. Τίποτα δεν είχε απομείνει από την περιουσία των χωρικών. Κι όμως οι διμοιρίες αυτές της σφαγής δεν ήταν παρά διμοιρίες δειλών. Αντί να στραφούν εναντίον εκείνων που τους προκάλεσαν τις πρώτες τους απώλειες, έσφαξαν ανυπεράσπιστους ανθρώπους. Όταν στη συνέχεια άρχισαν να καίνε και το διπλανό χωριό, τη Δάφνη (Δάμιζα) άφησαν μισοκαμμένο το χωριό και το έβαλαν στα πόδια, όταν άκουσαν ότι έρχονται οι παρτιζάνοι.

Την άλλη μέρα όλο το χωριό έθαβε τους νεκρούς. Ένα ατέλειωτο μοιρολόι ακουγόταν. Να, πώς μας το είπε η Διονυσία Ρούτση, 85 ετών:

Όποιος δεν ξέρει σκοτωμό
Δεν κλαίει τους σκοτωμένους,
Όποιος δεν ξέρει από καμό
Δεν κλαίει τους καμένους,
Και όποιος δεν ξέρει θάνατο
Δεν κλαίει τους πεθαμένους.
Εγώ ξέρω το θάνατο και
Κλαίω τους πεθαμένους
Εγώ ξέρω από καμό
Και κλαίω τους καμμένους
Εγώ ξέρω από σκοτωμό
Και κλαίω τους σκοτωμένους

Δόξα και τιμή στους νεκρούς της Κεραμιδιάς, που με το αίμα τους πότισαν το δέντρο της ελευθερίας της Ελλάδας. Εδώ θυμούνται οι παλιοί επιζώντες και μαθαίνουν οι νέοι την πορεία των συγχωριανών τους στον ατέλειωτο δρόμο των θυσίων που απαιτεί η εθνική ελευθερία και η αξιοπρέπεια σε κάθε σταθμό της Ιστορίας του Ελληνικού Έθνους».

Έτσι, από τις ανωτέρω πηγές καταγράφεται ότι οι Γερμανοί Ναζί εκτέλεσαν αγρίως 25 κατοίκους της Κεραμιδιάς, ήτοι περίπου το 5% του πληθυσμού τού χωριού, και έκαψαν σχεδόν όλα τα σπίτια τού χωριού, που υπολογίζεται ότι ήταν περί τα 150, με αποτέλεσμα -σύμφωνα με δημοσιεύματα του 1947-, για τέσσερις χειμώνες οι κάτοικοι να ζουν μέσα σε τρώγλες, πρόχειρα παραπήγματα και σε ερείπια των κατεστραμμένων τους σπιτιών. Αυτή η κατάσταση συνεχίστηκε επί σχεδόν μία δεκαετία.

Στην ίδια καταστροφή εντάσσεται και η Κοινότητα Δάφνη (Δάμιζα), αφού στη συνέχεια οι Γερμανοί Ναζί προχώρησαν και σε καταστροφικές ενέργειες εκεί, προσπαθώντας να κάψουν το σύνολο των σπιτιών στη γρήγορη διαφυγή τους.

Κατόπιν τούτων, εισηγούμεθα προς το Δημοτικό Συμβούλιο:

1. Να αποστείλει εκ νέου, συμπληρωματικό φάκελο με όλα τα συγκεντρωθέντα στοιχεία, στην αρμόδια Επιτροπή τού Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου αυτή να υποβάλει αιτιολογημένη πρόταση για τον χαρακτηρισμό των χωριών τού δήμου μας, Κεραμιδιά και Δάφνη, ως «Μαρτυρικά Χωριά». Ο χαρακτηρισμός γίνεται με προεδρικό διάταγμα.
2. Μέσω του «Εθνικού Συμβουλίου διεκδίκησης των οφειλών τής Γερμανίας προς την Ελλάδα», να απαιτήσουμε επανορθώσεις για τις καταστροφές στις υποδομές των δύο περιοχών κατά τη διάρκεια της κατοχής.
3. Να απαιτήσουμε από τη Γερμανία μια «ΣΥΓΓΝΩΜΗ» για τα εγκλήματα που προξένησαν τα στρατεύματα κατοχής στα δύο χωριά και συνολικά στην περιοχή μας, προς αποκατάσταση του ηθικού σκέλους.
4. Να πραγματοποιούνται κατ' έτος, σε ημερομηνία που θα συναποφασιστεί με τους κατοίκους των χωριών, εκδηλώσεις μνήμης, ώστε να κρατείται ζωντανή η μνήμη των θυμάτων τής σφαγής».

Στη συνέχεια, τέθηκαν υπόψη του Πρόεδρου οι τοποθετήσεις και οι ψήφοι των μελών τού σώματος.

Η λαϊκή συσπείρωση ανέφερε τα εξής: «Ψηφίζουμε ΥΠΕΡ. Διαφωνούμε στα συνοδευτικά κείμενα γιατί παραποιούν την ιστορική αλήθεια, όσον αφορά τους αγώνες του λαού μας ενάντια στους ναζί κατακτητές και τους ντόπιους συνεργάτες τους».

Το Δημοτικό Συμβούλιο, αφού έλαβε υπόψη του:

- 1) Την εισήγηση του Δήμαρχου.
- 2) Την παρ. 5 του άρθρου 18 του ν. 2503/1997 «Διοίκηση, οργάνωση, στελέχωση της Περιφέρειας, ρύθμιση θεμάτων για την τοπική αυτοδιοίκηση και άλλες διατάξεις» (Α' 107).
- 3) Την από 06-10-2020 απόφαση του Συμβουλίου τής κοινότητας Δάφνης.
- 4) Την από 06-10-2020 απόφαση του Συμβουλίου τής κοινότητας Κεραμιδιάς.
- 5) Την παρ. 1 του άρθρου 65 ν. 3852/10.

Ομόφωνα αποφασίζει

1. Εγκρίνει την αποστολή πλήρους συμπληρωματικού φακέλου στην 'Επιτροπή χαρακτηρισμού Μαρτυρικών πόλεων και χωριών' τού Υπουργείου Εσωτερικών, προκειμένου αυτή να υποβάλει αιτιολογημένη πρόταση για τον χαρακτηρισμό των χωριών τού δήμου Ήλιδας Κεραμιδιά και Δάφνη, ως «Μαρτυρικά Χωριά». Ο χαρακτηρισμός γίνεται με προεδρικό διάταγμα.
2. Να απαιτηθούν, μέσω του Εθνικού Συμβουλίου διεκδίκησης των οφειλών τής Γερμανίας προς την Ελλάδα, επανορθώσεις για τις καταστροφές στις υποδομές των δύο περιοχών κατά τη διάρκεια της κατοχής.
3. Να απαιτηθεί από τη Γερμανία, μια «ΣΥΓΓΝΩΜΗ» για τα εγκλήματα που προξένησαν τα στρατεύματα κατοχής στα δύο χωριά, και συνολικά στην περιοχή μας, προς αποκατάσταση του ηθικού σκέλους.
4. Να πραγματοποιούνται κατ' έτος, εκδηλώσεις μνήμης, ώστε να κρατείται ζωντανή η μνήμη των θυμάτων τής σφαγής, σε ημερομηνία που θα συναποφασιστεί με τους κατοίκους των χωριών.

Η απόφαση αυτή πήρε αριθμό -219- έτους 2020

Ο Πρόεδρος

Ακριβές απόσπασμα

Τα Μέλη

Ο Δήμαρχος

Γιάννης Λυμπέρης